Natuur & Milieu educatie

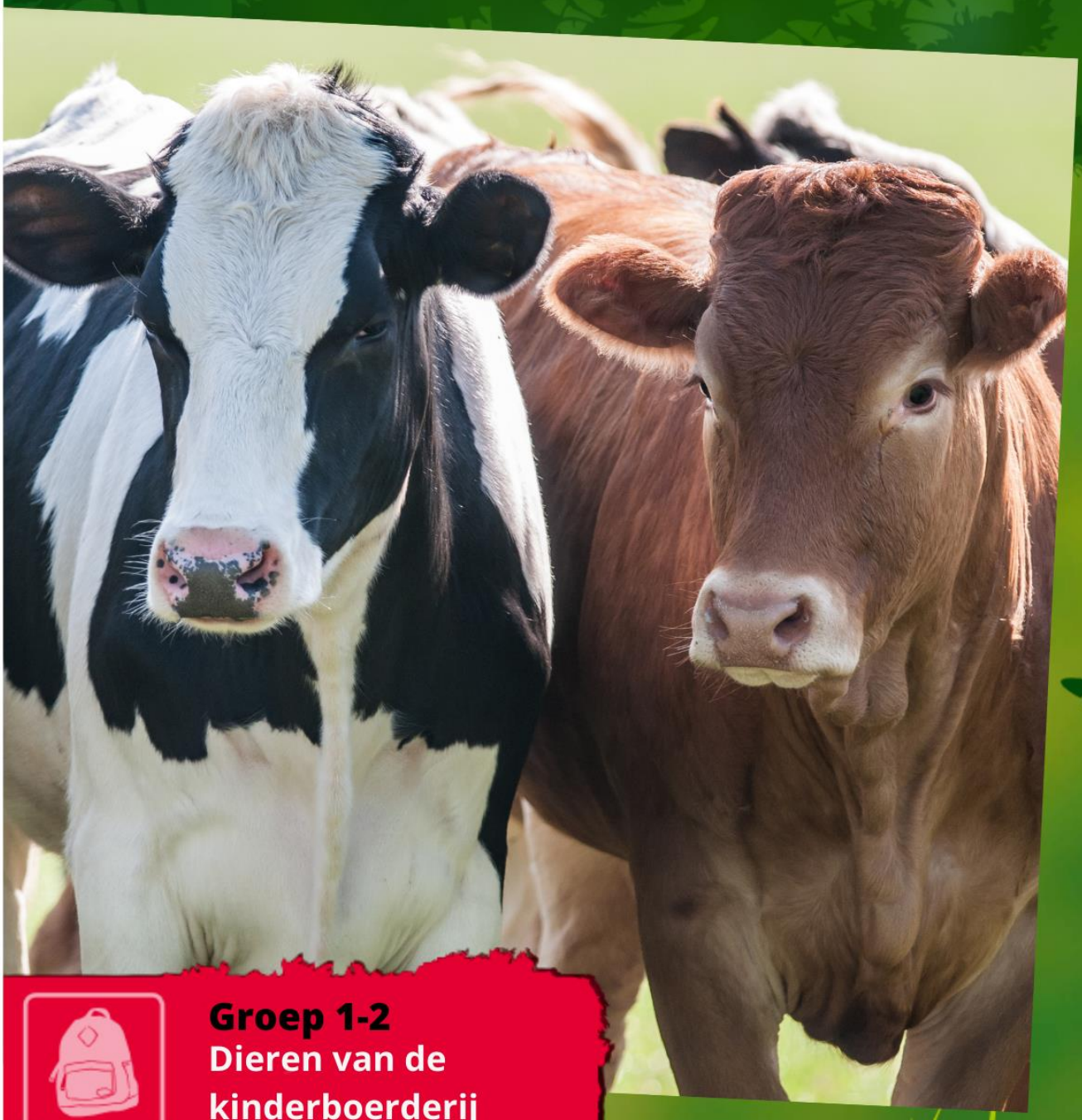

Groep 1-2
Dieren van de kinderboerderij

Dit is een product van Stichting Vogelpark Avifauna

Avifauna
vogels en zoo

Natuur & Milieu educatie

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. Leerdoelen, doelgroep, samenvatting
3. Lesschema
4. Inhoud en organisatie van de les
5. Achtergrondinformatie

Bijlagen

Bijlage 1: Kinderboerderij plaatjes
Bijlage 2: Boerderij memorie
Bijlage 3: Werkblad puzzel

Gegevens

Vorm:
Excursie
Locatie:
Kinderboerderij Zegersloot, Alphen aan den Rijn
Of
Kinderboerderij Contactweide, Boskoop
Startpunt:
Kinderboerderij Zegersloot, Burg. Bruins Slotsingel 11, Alphen aan den Rijn
Of
Kinderboerderij Contactweide, Snijdelwijklaan 6, Boskoop
Periode:
Mei/Juni
Duur:
1 uur en 15 minuten
Doelgroep:
Groep 1-2
Begeleider:
(Vrijwillige) medewerker Vogelpark Avifauna

1. Inleiding

De leerlingen gaan een bezoek brengen aan kinderboerderij Zegersloot, een bezoek aan de kinderboerderij is altijd leuk en leerzaam! Op de kinderboerderij lopen verschillende dieren zoals: koeien, varkens maar ook cavia's en konijnen. Op de kinderboerderij gaan de leerlingen deze dieren van dichtbij meemaken. Zo kunnen zij misschien zelfs wel een cavia vasthouden en aaien.

2. Leerdoelen, doelgroep, samenvatting

Leerdoelen

- De leerlingen durven de boerderijdieren te benaderen en te aaien.
- De leerlingen houden rekening met de dieren.
- De leerlingen kunnen verschillende boerderijdieren beschrijven bijvoorbeeld: aantal poten, korte of lange staart, veren of vacht etc.
- De leerlingen kunnen dieren herkennen en benoemen aan de hand van een beschrijving.

Sustainable Development Goals

Doelgroep
Deze excursie is bedoeld voor de groepen 1 en 2 van de basisschool.

Samenvatting
Deze excursie bestaat uit een introductie les op school, een excursie en een verwerkingsles op school. Tijdens de introductieles maken de leerlingen kennis met de dieren die op de kinderboerderij wonen. Vervolgens gaan de leerlingen tijdens de excursie op bezoek bij de kinderboerderij. Hier gaan de leerlingen de boerderijdieren in het echt bekijken. In de verwerkingsles staan de ervaringen van de leerlingen centraal en kunnen zij aan de hand van verschillende werkvormen uiten wat zij geleerd hebben.

3. Lesschema

Lesactiviteit	Tijd	Materiaal	Werkvorm
Introductieles • Introductie onderwerp • Activiteit 'kinderboerderij zoekplaatjes' • kringgesprek over de (kinder)boerderij	20 - 30 min.	• Digitaal schoolbord • Kinderboerderij zoekplaatjes (zie bijlage 1) • Achtergrondinformatie	• Voorlezen • Filmpjes kijken • Zoekplaatjes vinden • (kring) gesprek (klassikaal)
Kernles • Excursie Kinderboerderij	75 min.	• **Avifauna verzorgt alle nodige materialen.**	• Introductiegesprek • opdrachtenroute in roulatie • Ervaringen delen
Verwerkingsles • Nabespreking excursie • Diverse opdrachten om op gendane kennis te herhalen	10 - 60 min.	• Achtergrondinformatie • Computer of tablet • Eventueel bijlage 3 en 4	• (kring) gesprek (klassikaal) • opdrachten in duo's, groepjes of klassikaal

Aandachtspunten

- Zorg dat u op tijd op de excursielocatie aanwezig bent met de groep. Excursies lopen toch vaak al wat uit, op tijd starten is dan ook belangrijk.
- Om tijd te besparen kunt u alvast de klas vooraf in groepen verdelen. Tijdens de excursie wordt de klas in ongeveer 6 groepjes verdeeld.
- Zorg voor **voldoende** hulpouders die de groepjes leerlingen kunnen begeleiden.
- Vertel de kinderen buitenkleding aan te trekken. Kleding vuil mag worden en stevige schoenen of laarzen om door de modder te kunnen lopen. Let ook op warme kleding als het koud is en andersom.

4. Inhoud en organisatie van de les – les 1 Introductie les

Voorbereiding:

- Zorg dat de filmpjes klaar staan op het digibord.
- Print bijlage 1 en knip de plaatjes uit.

Inleiding
Om het onderwerp van de kinderboerderij aan de leerlingen te introduceren kunnen verschillende werkvormen worden gebruikt. Voorbeelden hiervan zijn:

Voorlezen van een boekje
Bij deze werkvorm wordt er klassikaal een boekje voorgelezen. Het is stimulerend voor de leerlingen als zij betrokken worden bij het verhaal in plaats van alleen luisteren. De leraar kan hier zelf een draai aangeven of een boekje zoeken waar hier al rekening mee wordt gehouden. Een leuk voorbeeld is het boek ‘’De kinderboerderij, geschreven door Betty Sluyzer”.

Schooltv.nl
Op schooltv.nl staan veel filmpjes over de boerderij sommige ook nog met een onderliggend thema zoals de seizoenen. Ook zijn er veel filmpjes van de serie ‘beestenboerderij’. Daarnaast is er op Schooltv ook een interactieve schoolplaat over de kinderboerderij. Bij de interactieve schoolplaat kunnen dieren aangeklikt worden en vervolgens wordt er een filmpje afgespeeld over het dier.
Hieronder staan de linkjes naar de filmpjes:
Geiten: Schooltv: Kijken bij de geitjes - Hoe leven ze?
Lente: Schooltv: Koekeloere - Mèèèèèh!
Interactieve schoolplaat: Schooltv: Blokdieren - Interactieve schoolplaat van een kinderboerderij
Beestenboerderij: Schooltv: Programma - Beestenboerderij

Kern
Op een tafel of bureau voor in de klas liggen plaatjes. Sommige hiervan zijn gerelateerd aan de (kinder-) boerderij, andere niet. De kinderen mogen één voor één een plaatje uitkiezen en uitleggen waarom deze bij de (kinder-) boerderij hoort. Bijvoorbeeld:

- Hooi, dit eten de dieren op de (kinder-) boerderij
- Koe, woont op de (kinder-) boerderij
- Schuur, is het huis van de dieren

De plaatjes die horen bij de (kinder-) boerderij horen, kunnen op het bord of op een groot stuk papier worden geplakt en voor in de klas worden opgehangen. De plaatjes voor deze werkvorm vind je in bijlage 1 van deze handleiding.

Afsluiting
Ga met de leerlingen een gesprek voeren over het verschil tussen een ‘gewone’ en een kinderboerderij. Maak de leerlingen duidelijke dat op een ‘gewone‘ boerderij dieren worden gehouden om dingen te maken voor de mens zoals kaas, vlees, eieren en wollen kleding. Op de kinderboerderij niet, daar kun je dieren van dichterbij bekijken, aaien en leren kennen.

Je kan ervoor kiezen om bijvoorbeeld met de leerlingen te kijken naar wat er allemaal van melk wordt gemaakt. Vervolgens kunnen de leerlingen de producten die van melk worden gemaakt zoals kaas, yoghurt en vla proeven. Ook andere dierlijke producten zoals ei en worst kunnen hierbij gebruikt worden.

Tip!
Laat de leerlingen allemaal een voorwerp van thuis meenemen, gerelateerd aan de kinderboerderij. Maak met deze voorwerpen een thematafel.

Les 2 Kernles

Voorbereiding
- Bespreek voor het bezoek aan de kinderboerderij met de leerlingen wat zij allemaal kunnen zien op de boerderij.
- Leg de regels uit waar de leerlingen zich op de kinderboerderij aan moeten houden.
- Zorg er ook voor dat er voldoende ouders zijn die de groepjes leerlingen kunnen begeleiden.

Inleiding
De leerlingen en ouders/begeleiders worden ontvangen door een (vrijwillige) medewerker van Avifauna. In het leslokaal worden de leerlingen verteld over de dieren die er zijn en een aantal kenmerken van die dieren.

Kern
Na de inleiding gaan de leerlingen onder begeleiding van ouders/begeleiders een rondje lopen over de kinderboerderij. Hierbij rouleren de groepjes langs de verschillende dieren. De ouders kunnen een aantal vragen stellen uit het vragenboekje. Daarnaast is er ook een groepje dat in het leslokaal onder begeleiding van de (vrijwillige) werknemer eventueel konijnen kan hanteren.

Afsluiting
Aan het eind van het bezoek kunnen de leerlingen nog even spelen onder toezicht van één of twee ouders. Als er nog wat opgeruimd moet worden kunnen de andere begeleiders/ ouders hier even mee helpen.

Regels op de kinderboerderij
- Niet rennen
- Niet gillen
- Dieren alleen aaien als ze stil blijven staan of naar je toekomen.
- Niet achter dieren aan rennen
- Niet op de hekken klimmen
- Doe de hekken achter je dicht
- Luisteren naar de begeleiders/ouders
- Blijf als groepje bij elkaar

Les 3 Verwerkingsles

Na het bezoek aan de kinderboerderij kan op school nog een verwerkingsles gedaan worden over de kinderboerderij. Tijdens deze verwerkingsles kunnen één of meerdere werkvormen worden gedaan. Hieronder staan enkele voorbeelden van werkvormend die gebruikt kunnen worden.

Bespreken/vertellen
Bespreek klassikaal het uitje naar de kinderboerderij met de leerlingen. Geef elke leerling de kans om iets te vertellen over wat zij geleerd hebben op de kinderboerderij of wat zij het leukst vonden. Je kan ook nog vragen stellen om te kijken wat de leerlingen hebben geleerd bijvoorbeeld:

- Wat zijn verschillen tussen een cavia en een konijn?
- Hoeveel koeien waren er op de kinderboerderij?
- Wat was het grootste of kleinste dier op de kinderboerderij.
- Welk dier maakte het hardste of zachtste geluid en kan je dit nadoen?

Bij deze werkvorm is het vooral belangrijk om de leerlingen hun ervaringen te laten delen.

Knutselen
Het maken van een masker van een boerderijdier is ook een leuke werkvorm. Hierbij kiezen de leerlingen hun favoriete boerderijdier uit en kunnen zij hier een masker van maken. Vervolgens kunnen ze uitleggen waarom dat hun favoriete boerderijdier was.

Woordweb maken
De leerlingen kunnen een woordweb maken over de kinderboerderij en wat zij daar allemaal gezien hebben. Bijvoorbeeld varkens, koeien maar ook hooi of modder kan in het woordweb. Op deze manier denken de leerlingen nog een keer goed na over wat zij eigenlijk allemaal hebben gezien op de kinderboerderij.

Memory
Een tweede spel is memorie hierbij moeten de leerlingen steeds twee plaatjes omdraaien en zorgen dat ze hetzelfde zijn. Zie bijlage 3 van deze docenthandleiding.

Samenwerken
De leerlingen kunnen ook een werkvorm doen waarbij zij in tweetallen worden verdeeld. Vervolgens worden de tweetallen aan elkaar gekoppeld. De tweetallen zitten tegenover elkaar met een barrière ertussen. Dit is zodat de tweetallen niet van elkaar kunnen zien wat zij doen. Eén tweetal begint met het tekenen van een boerderijdier. Als zij klaar zijn met tekenen moet het andere tweetal door vragen te stellen ook dit dier tekenen. Na een door jou vooraf bepaalde tijd worden de resultaten vergeleken en kunnen de leerlingen overleggen wat er goed ging of wat er beter kon. Vervolgens wisselen de tweetallen van rol.

Spelvorm
Als spelvorm kan in het speel of gymlokaal in het midden een groot rechthoekig vlak neer worden gelegd dit is het land van de boer, hier mag je niet zomaar komen! Aan de ene kant staan de gewassen van de boer, pionnen of ballen. Aan de andere kant staan de leerlingen die de gewassen gaan pakken. In het vak staat de boer die iedereen mag tikken die op zijn land komt. Als een leerling getikt is, is deze af. Om het moeilijker te maken kan de boer 1 of 2 'waakhonden' hebben die hem helpen de leerlingen te tikken.

Puzzels
De leerlingen kunnen bij de puzzel bijvoorbeeld ingezoomde foto's verbinden aan het juiste dier. Gebruik hiervoor Werkblad 4 uit de bijlage van deze docentenhandleiding.

5. Achtergrondinformatie

5.1 Boerderij of kinderboerderij
Een kinderboerderij is anders dan een normale boerderij. Op een boerderij wordt vaak maar 1 diersoort gehouden waarmee een product zoals melk, eieren of wol worden geproduceerd. Op een kinderboerderij lopen heel veel verschillende soorten dieren rond. Kinderboerderijen zijn ontstaan als reactie op dierentuinen waar vooral exotische dieren worden gehouden. Op kinderboerderijen worden dan ook inheemse boerderijdieren en kleine huisdieren gehouden.
De kinderboerderijen geven kinderen de kans om contact te maken met dieren. Bij een kinderboerderij kan het dan ook de bedoeling zijn om sommige dieren te aaien of te knuffelen.

5.2 Dieren op de kinderboerderij
5.2.1 De koe
In de zomer lopen de koeien buiten, bij de kinderboerderij kan er ook een kalfje bij lopen. Als de kalfjes geboren zijn, worden de koeien gemolken, per keer wordt er 20 liter melk gemolken. Op de kinderboerderij is alle melk voor het kalfje.
In de winter staan de koeien op stal, ze krijgen dan hooi, krachtvoer en schilletjes. De koeien hebben een lange staart die zij in de wei gebruiken om vliegen weg te slaan. De koe is een herkauwer wat betekent dat hij het gras eerst doorslikt zonder te kauwen. Vervolgens komt het gras terecht in de pens, dit is een hele grote maag waar het gras tijdelijk wordt opgeslagen. Vervolgens wordt het voedsel op gebraakt, gekauwd en opnieuw doorgeslikt waar na het in een andere maag (de boekmaag) terecht komt. Mannelijke koeien worden stieren genoemd.

5.2.2 De geit
Geiten worden gehouden om melk te produceren. Hier worden dan verschillende producten van gemaakt zoals geitenkaas en geitenmelk. Daarnaast wordt de geit gehouden als ‘huisdier’. Een mannetjes geit heet een bok. De meeste bokken en geiten hebben hoorns op hun kop. Geiten kunnen het hele jaar door buiten staan, maar hebben dan wel een plek nodig om droog te staan als het regent. In het voorjaar krijgen de geiten meestal jongen.

5.2.3 Het konijn
Konijnen zijn een soort knaagdieren. Er zijn verschillende soorten konijnen die verschillen in grootte, kleur en soort vacht. Konijnen worden vooral als huisdieren gehouden. Konijnen zijn sociale dieren en leven dan ook niet graag alleen, daarom hebben kinderboerderijen vaak meerdere konijnen. Een mannelijk konijn heet een rammelaar en een vrouwelijk konijn een voedster.

5.2.4 Het varken
Varkens wroeten graag met hun neus in de grond op zoek naar eten. Varkens zijn hele sociale dieren die het liefst in een groep leven. Vaak worden varkens echter alleen gehouden. Varkens zijn ook hele slimme dieren, zo werden zijn vroeger gebruikt om truffels te vinden die als delicatessen voor de mens gelden. Ook zijn varkens in tegenstelling tot wat vaak geloofd wordt vrij schone en hygiënische dieren. Varkens kunnen 12 tot 13 jaar oud worden.
Een mannelijk varken heet een beer en een vrouwtje een zeug.

5.2.5 Het paard
Het werk paard is door de tractor vervangen en paarden worden dan ook vooral nog voor recreatiedoeleinde gehouden. Een mannetjes paard heet een hengst en een vrouwtje een merrie. Een paard is vrij groot en kan goed zien en horen. Paarden zijn daarnaast ook hele intelligente dieren.

5.2.6 De cavia
Cavia’s zijn net als konijnen knaagdieren. Cavia’s worden meestal als huisdier gehouden. De cavia is waarschijnlijk ongeveer 3000 jaar geleden gedomesticeerd. Caviavrouwtjes heten zeugjes en caviamannetjes heten beertjes. Cavia’s eten de hele dag door, zij eten dan grassen, bladeren en bloemen. Cavia’s zijn groepsdieren en moeten dan ook minstens met zijn tweeën gehouden worden.

5.2.7 De pauw
De mannetjes pauw valt op door zijn gekleurde verenkleed. De vrouwtjes pauw is daarentegen vaak wat minder opvallend gekleurd. Het vrouwtje legt gewoonlijk vier tot acht eieren. Als de jonge pauwen honger hebben, tikken zij tegen de snavel van de moeder en worden zij vervolgens gevoed. Pauwen kunnen in gevangenschap 20 tot 30 jaar oud worden. Wilde pauwen leven in het oerwoud van tropisch Azië

5.2.8 De gans
Ganzen zijn watervogels, maar brengen een groter deel van hun leven door op het land dan andere watervogels. De poten van ganzen zijn dan ook sterk, lang en midden onder het lichaam geplaatst. Hierdoor kunnen ze goed lopen. Op het land grazen de ganzen. In het wild leven ganzen in grote groepen, als deze groepen vliegen doen ze dit vaak in een bekende V-formatie. De ganzen kunnen met een snelheid van 46 kilometer per uur vliegen. De gans kan veel lawaai maken als iemand in zijn omgeving komt, daarom werd de gans vroeger ook gebruikt als waakvogel.

5.2.9 De eend
Eenden zijn net als ganzen watervogels, maar zijn wel een stukje kleiner dan de ganzen. Eenden voeden zich met verschillende soorten voedsel zoals gras, waterplanten en insecten. Een mannetjeseend heet een woerd en een vrouwtjes eend heet gewoon een eend.

5.2.10 De kip
Een vrouwtjes kip heet een hen en een mannetjes kip een haan. De haan valt op doordat hij meestal groter is dan de vrouwelijke kippen. Kippen worden vooral gehouden als huisdier of voor hun vlees en eieren. Sommige soorten kippen kunnen wel 20 jaar oud worden.

5.2.11 De kalkoen
De kalkoen is familie van de kip, de kalkoen is echter een stuk groter dan de kip. Een volwassen kalkoen heeft tussen de 5000 en 6000 veren op zijn lichaam. Kalkoenen hebben een gevarieerd dieet zo eten zij zaden, kruiden, insecten en andere ongewervelde.

5.2.12 Het schaap
Er zijn in Nederland verschillende soorten schapen. Deze soorten zijn te verdelen in heide- en weiderassen. Schapen kunnen in de winter goed buiten blijven. In de zomer moeten de schapen geschoren worden, tegen de winter groeit de vacht weer aan en is het schaap beschermd tegen de kou. Schapen grazen het gras kort en stampen met hen hoeven de grond aan, daardoor worden ze vaak gebruikt om op dijken te grazen.

Bijlage 1: Kinderboerderij Plaatjes

Bijlage 2: Boerderij memory

Bijlage 3: Werkblad Puzzel

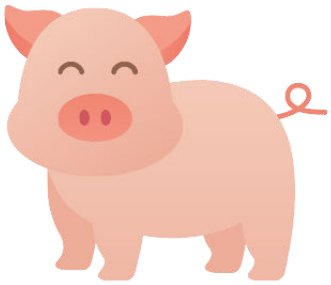

VARKEN

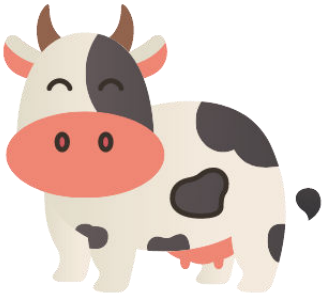

KOE

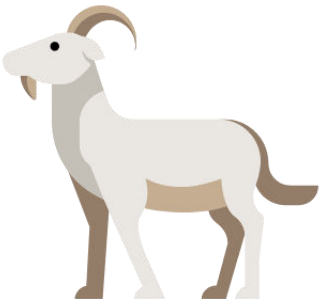

GEIT

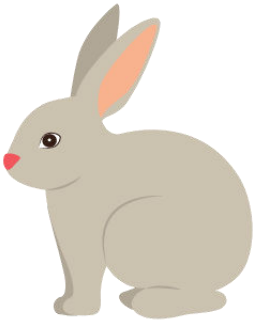

KONIJN

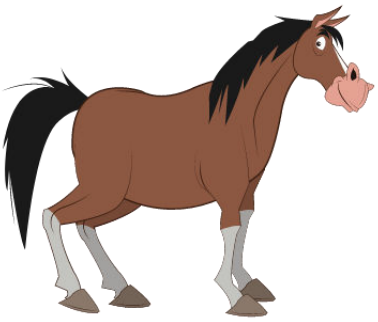

PAARD

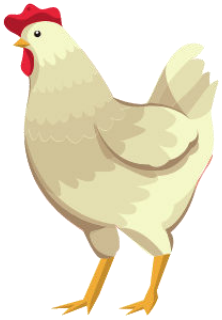

KIP

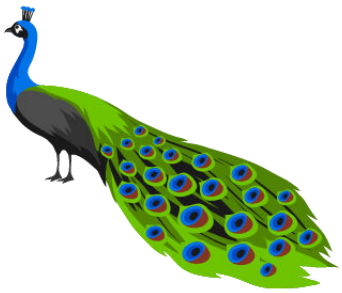

PAUW

KAT

SCHAAP

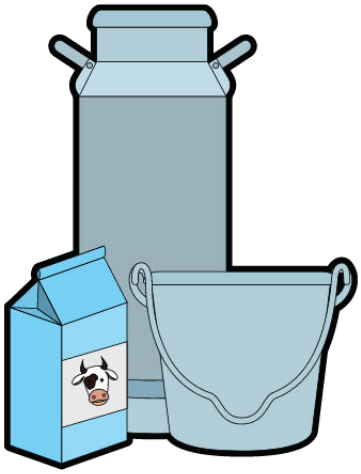

MELK

HOOI

SCHUUR

HOOIVORK

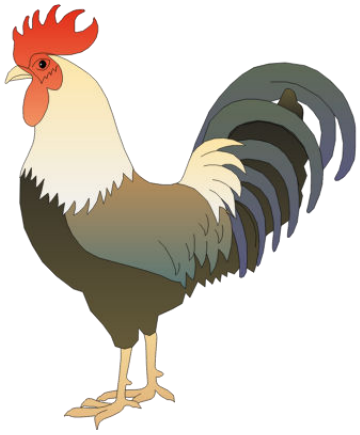

HAAN

BOER

TREKKER

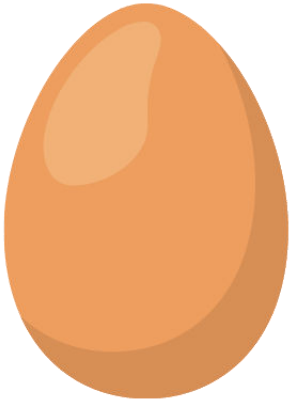

EI

STIER

HOED

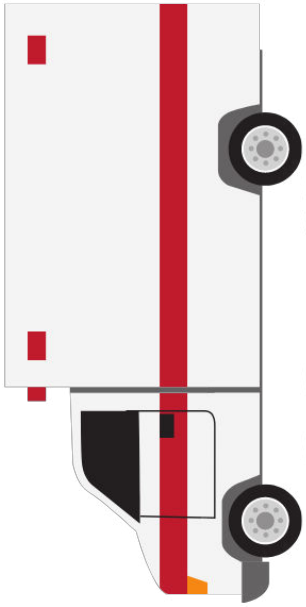

ZIEKENWAGEN

BAL

REGENBOOG

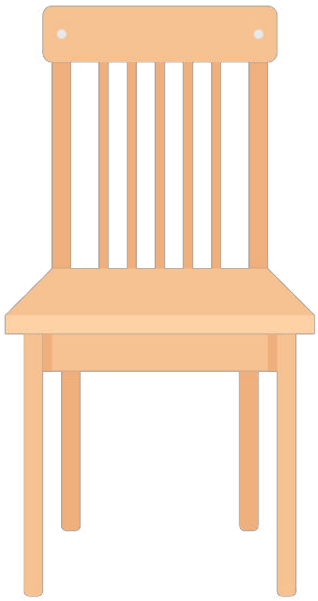

STOEL

IJSBEER

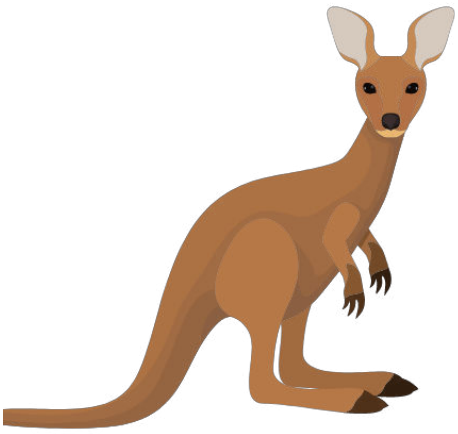

KANGOEROE

WALVIS

ZEBRA

MAIS

EZEL

KUIKEN

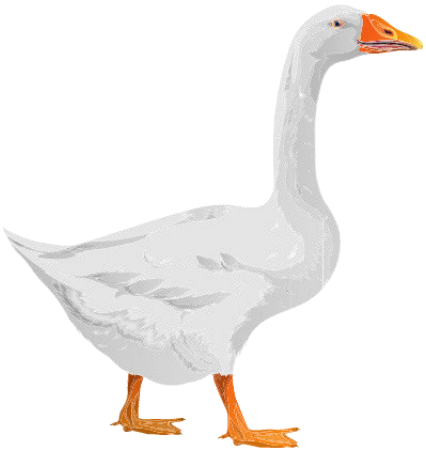

GANS

VOGELVERSCHRIKKER

GRAAN

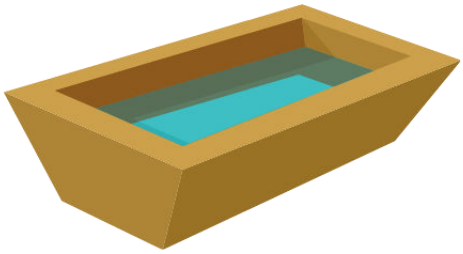

WATERBAK

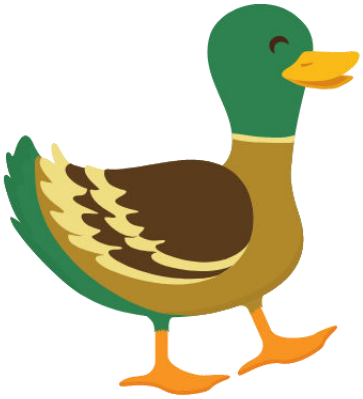

EEND

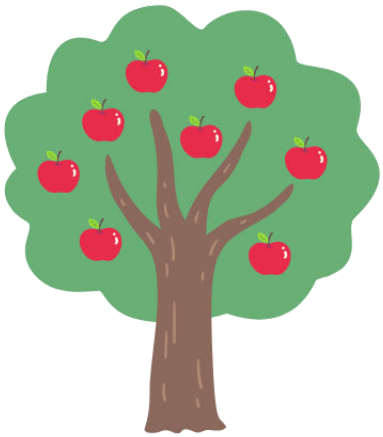

APPELBOOM

TIJGER

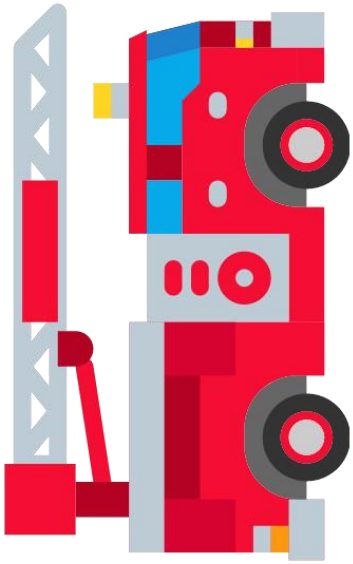

BRANDWEERWAGEN

PINGUIN

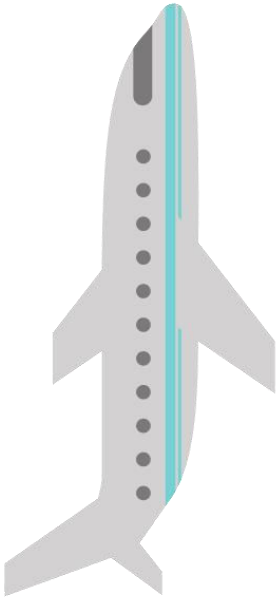

VLIEGTUIG

POLITIE

LEEUW

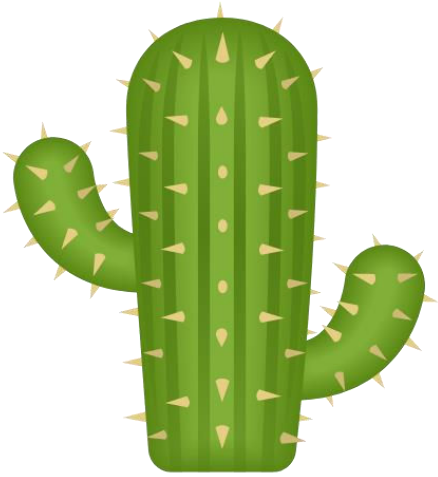

CACTUS

BABY

BEER

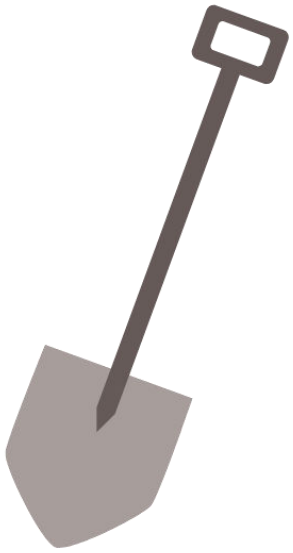

SCHEP

MODDER

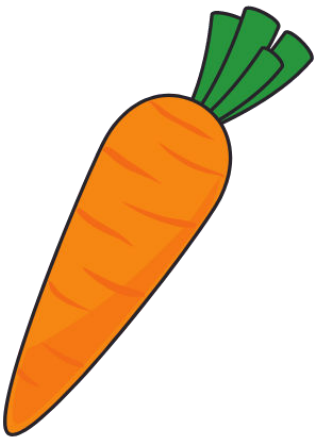

WORTEL

FIETS

BOEKEN

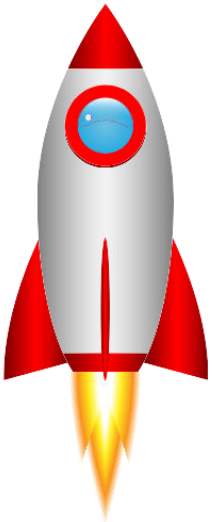

RAKET

KROKODIL

POTLOOD

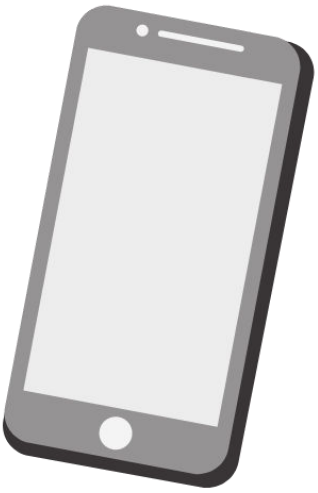

MOBIEL

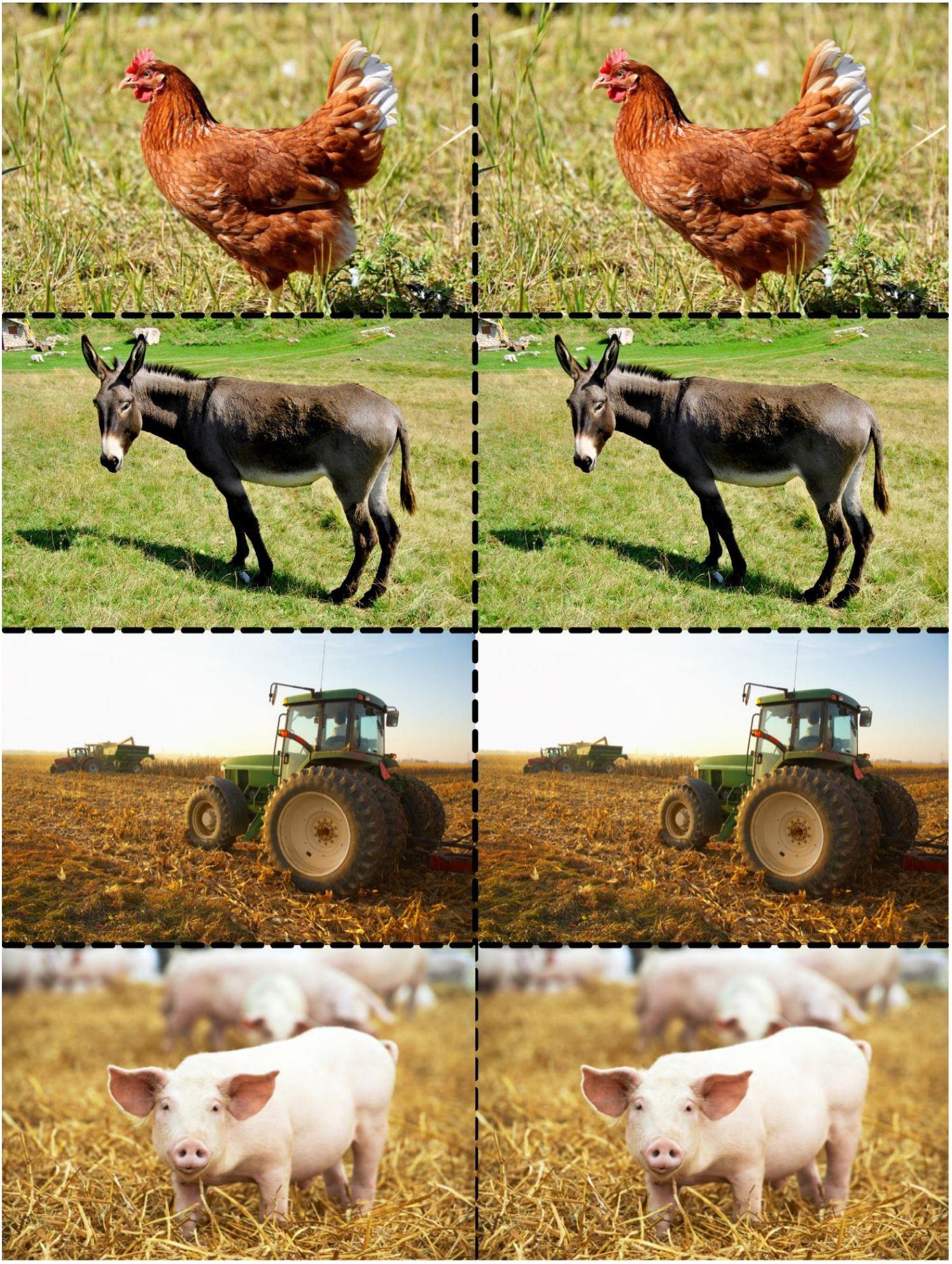

Verbind de vergrote plaatjes met het juiste dier

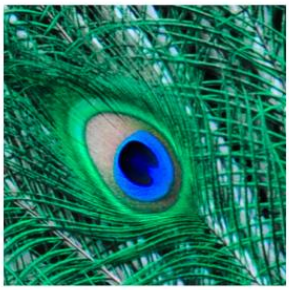
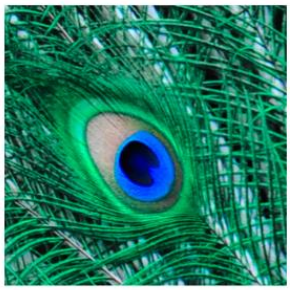
Verbind de vergrote plaatjes met het juiste dier